

forbehold, at den bliver en virkelig Europadebat og ikke en forbeholdsdebat.

Vi skal være kritiske. Vi skal turde påpege, at EU er for bureaukratisk og for ufolkelig. Vi skal stræbe efter et bedre og mere demokratisk EU, der kun beskæftiger sig med de opgaver, som hvert enkelt land ikke kan løse; men vi skal også fastholde det fundamentale. Sagt enkelt: Set fra et dansk synspunkt og fra andre europæiske landes måtte vi, hvis vi ikke havde et EU, ret hurtigt opfinde et, der var lige så effektivt i sit samarbejde som det, vi kender, og som skal blive endnu mere effektivt.

Den igangværende regeringskonference skal sikre, at udvidelsen bliver mulig, men også andre opgaver presser sig på. Danmark deltager aktivt i forhandlingerne. Vi har fremlagt en række konkrete tekstforslag om beskæftigelse, om miljø og om åbenhed. Der er tale om ambitiøse forslag, ved vi, og det har vi ikke lagt skjul på, men det er vigtigt at opstille nogle klare mål i en forhandling.

Efterårets forhandlinger kommer også til at dreje sig om udenrigspolitik og om retlige og indre anliggender. Det er vigtige områder.

Lad mig i den forbindelse gøre nogle bemærkninger til de danske forbehold:

Forbeholdene er reelle, men de giver os også en særlig stilling under forhandlingerne. De koster indflydelse, selv om vi ikke endnu helt og fuldt har mærket det. Det vil også afhænge af regeringskonferencens videre forløb, men at de har indflydelse på fremtiden for Danmark, kan vi ikke komme uden om.

Samtidig skal det også slås fast, så det ikke kan misforstås, at forbeholdene ikke er til forhandling under regeringskonferencen. De kan kun ændres gennem en ny dansk folkeafstemning, så de består både under konferencen og efter dens afslutning. Det har man regeringens håndslag og ord på. Hvis regeringskonferencen fører til ændringer i bestemmelser, som er omfattet af vores forbehold, kan der derfor blive behov for at gennemføre præciseringer af Danmarks særstilling. Så meget om EU.

EU står foran optagelse af nye medlemmer. Det gør NATO også.

Sikkerhedspolitikken er midt i en kolossal omstillingsproces. Alliancen står over for en række historiske beslutninger. Regeringen lægger afgørende vægt på, at de lande, som ikke kommer med i første omgang, ikke efterlades i et sikkerhedspolitisk tomrum. NATO's dør bør derfor holdes åben. Perspektivet om medlem-

skab må ikke forsvinde for de europæiske lande, der ønsker det.

Budskabet til et europæisk land, der søger om medlemskab i NATO og ikke får det i første omgang, må derfor ikke være »nej«, det bør være »ikke endnu«.

Partnerskab for fred er et centralt redskab i den forbindelse. Den danske regering vil i den kommende tid sammen med sine NATO-allierede, først og fremmest USA, men også med andre lande, sondere mulighederne og formerne for, at et uddybet partnerskab for fred kan blive en realitet, som kan anvendes i forhold til de lande, der ikke kommer med i NATO i første bølge.

Og en understregning: Det er under alle omstændigheder afgørende for Danmark, at de baltiske lande i forbindelse med udvidelsen af NATO ikke lades i stikken. Partnerskab for fred og ikke mindst samarbejdet i den fredsbevarende styrke i Bosnien, IFOR, har på flere måder vist vejen for det praktiske sikkerhedspolitiske samarbejde. En fortsættelse af IFOR tilpasset de ændrede omstændigheder anser regeringen for både at være ønskelig, nødvendig og sandsynlig, og vi er rede til at yde vort bidrag hertil.

Takken til de soldater fra Danmark, der har været i Eksjugoslavien, og takken til dem, der kommer derved, skal ikke være usagt, heller ikke fra denne talerstol.

Organisationen for Samarbejde og Sikkerhed i Europa, OSCE, hvor Danmark overtager formandskabet i 1997, er en anden meget vigtig organisation for Europa. Det samme gælder Østersørådet, hvor Danmark også overtager formandskabet i løbet af 1997. Et travlt, men vigtigt år for den danske regering.

Ved Finlands og Sveriges medlemskab af EU havde vi en ambition om at udvikle og forny det nordiske samarbejde. Det er lykkedes. Det er vigtigt at fastholde, modernisere og udvikle dette samarbejde, som der nu er skabt gode rammer om.

Udviklingen i de palæstinensiske områder har igen i sidste uge sat sig dybt tragiske spor. Lykkeligvis giver præsident Clintons invitation til topmødet i Washington grund til et forsigtigt håb om, at fredsprocessen kan komme i gang igen. Danmark har sammen med de øvrige EU-lande opfordret parterne til at udvise den nødvendige politiske vilje og sikre, at der snarest tages konkrete skridt ad den fredens vej, som stemmer overens med Oslo-aftalerne.